

Het Lam van God

door: Kris Tavernier

“Zie, het Lam van God”.

Johannes 1:29, 36

Het Lam is voor mensen

De eerste keer dat we in het Johannesevangelie, in beeldende taal, een voorafschaduwing vinden van het sterven van de Heer Jezus is de passage waarin Johannes de Doper Hem aanduidt als het Lam van God, dat de zonde van de wereld wegneemt (Joh. 1:29). De uitdrukking ‘het Lam van God’ doet denken aan de profetie van Jesaja: ‘Hij werd mishandeld, maar hij liet zich verdrukken en deed zijn mond niet open; als een lam dat ter slachting geleid wordt, en als een schaap dat stom is voor zijn scheerders, zo deed hij zijn mond niet open’ (Jes. 53:7). Johannes gebruikt voor ‘lam’ het Gr. woord *amnos* dat ook voorkomt in Handelingen 8:32, waar Jesaja 53:7 wordt geciteerd.

Het ‘Lam van God’ herinnert eveneens aan het paaslam, het eenjarig lam dat moest geslacht worden om het leven van de eerstgeborenen van het volk Israël te redden. Het Gr. woord *amnos*, d.i. lam, is het gebruikelijke woord voor een eenjarig schaap (zie Ex. 12:5). De Septuaginta (de Gr. vert. van het O.T.) gebruikt dit woord in Exodus 12 om te spreken over het paaslam. In die zin beschouwt Paulus de Heer Jezus Christus als het Lam: ‘Want ook ons Paaslam [lett. Pascha] is geslacht: Christus’ (1 Kor. 5:7). In dezelfde zin gaat het voorts in de profetie van Jesaja om Hem: ‘(...) terwijl Hij toch veler zonden gedragen en voor de overtreders gebeden heeft’ (Jes. 53:12). Ook Petrus spreekt over het kostbare bloed van Christus als van een onberispelijk en vlekkeloos lam (1 Petr. 1:19-20), waarmee wij zijn vrijgekocht (vgl. Openb. 5:9). Het Lam van God neemt nu de zonden weg van ieder die achter zijn bloed schuilt (1 Joh. 3:5).

Terecht is opgemerkt dat een lam niet het gebruikelijke offer is voor een schuldoffer. Maar bij het ‘Lam van God’ gaat het ook om veel meer dan enkel het schuldoffer, het gaat om het totale resultaat van het offer van de Heer Jezus, waarnaar het geheel – alle (soorten) offers – van de Joodse offerdienst zinnebeeldig verwijst. De offerdienst van Leviticus is vervuld in één Persoon, het Lam van God.

Het Lam is voor de kosmos

Het is het Lam van God, dat de zonden van boetvaardige zondaars gedragen heeft. Maar er is ook nog heel wat meer dan dat. Het gaat Johannes om een veel ruimer perspectief, het gaat niet enkel om het zondeprobleem van mensen. We moeten opmerken dat Johannes over ‘de zonde’ (enkelvoud) en niet over ‘de zonden’ (meervoud) van de wereld spreekt, dus niet allereerst over al de zonden die Christus op het kruis van Golgota gedragen heeft. ‘Zonde’ is ook niet maar het enkelvoud van ‘zonden’, de ‘zonde’ is een smet die in deze kosmos gekomen is. De hele schepping zucht onder die smet (vgl. Rom. 8:19-22). De hele schepping is ‘vervuild’ door de zonde en verkeert in de ban ervan (Rom. 5:12, 21). Want de zonde is ook een *macht* (vgl. Hebr. 12:4). De zonde als macht, smet, moet niet gedragen of vergeven worden. Die moet gewoonweg verbroken, veroordeeld en *weggedaan* worden.

Het gaat er dus om hoe die macht uit de schepping, de hele kosmos, zal worden afgeschaft. Het is dan ook het Lam van God, dat op grond van zijn volbrachte werk op Golgota de zonde uit de hele kosmos zal wegdoen. Door het bloed van het Lam zal de hele schepping gereinigd en bevrijd worden en delen in ‘de vrijheid van de heerlijkheid van de kinderen van God’ (Rom. 8:21). Dat wil zeggen dat de zondemacht voor de kinderen van God verbroken is. Nu woont de zonde wel nog in ons vlees (Rom. 7:23, 26), maar ook daarvan zullen wij verlost worden (Rom. 8:23). Ooit zal ook de schepping verlost, bevrijd en gereinigd worden van de zonde. In die zin lezen we in 1 Johannes 2 vers 2: ‘Hij is het zoenoffer voor onze zonden; *en niet voor onze zonden alleen, maar ook voor de hele wereld [kosmos]*’.

Dit geeft allereerst aan dat er geen verzoening mogelijk is buiten het bloed van Jezus Christus; er is geen ander zoenoffer. Dat geldt vanzelfsprekend voor mensen (Hij is het zoenoffer voor onze zonden), maar het geldt eveneens voor de kosmos. Het is niet voor de ‘zonden van de kosmos’, want de kosmos (bijv. een boom) doet geen zonden, maar de *zonde* is wel in de kosmos aanwezig. Daarom moet de kosmos ook weer verzoend worden met God, zoals Paulus zegt: ‘(...) door Hem

alle dingen tot Zichzelf te verzoenen, na vrede gemaakt te hebben door het bloed van zijn kruis, hetzij de dingen op aarde, hetzij de dingen in de hemel' (Kol. 1:20). Het is dus ook het bloed van het Lam dat daartoe nodig was. Hij 'die geen zonde gekend heeft' (een onberispelijk en vlekkeloos Lam), werd door God 'tot zonde gemaakt' (2 Kor. 5:21). Hij werd vereenzelvigd met de zonde die in de wereld gekomen is. En tot zonde gemaakt zijnde, heeft God in Hem de zonde als macht in beginsel veroordeeld. Dit zal pas de volledige vervulling kennen wanneer alle dingen met God verzoend zullen zijn. Dan zal de zonde als macht afgeschaft zijn. Het Lam dat overwonnen heeft, zal dat doen.

Zie, het Lam van God

Johannes de Doper wijst twee opeenvolgende dagen op Jezus als het Lam van God. De eerste keer zegt hij: 'Zie, het Lam van God, dat de zonde van de wereld wegneemt' (Joh. 1:29). De tweede keer zegt hij slechts: 'Zie, het Lam van God' (vs. 36), zonder de eerdere toevoeging. Er is verschil tussen die twee verzen. De eerste keer gaat het om wat het Lam van God gedaan heeft, zijn werk op Golgota. De tweede keer gaat het om het Lam van God Zélf. Anders gezegd: de eerste keer gaat het over het werk, de tweede keer gaat het over Degene die het werk verricht heeft. Het gaat niet alleen over het offer van de Heer Jezus Christus, maar over de *Persoon* van de Heer Jezus Christus. De Heer Jezus is veel meer dan zijn werk alleen.

Veel mensen zijn zo gericht op hun zonden en hun eigen zondeprobleem, dat ze daar blijven steken. Ze zijn terecht ontzettend dankbaar voor wat de Heer Jezus voor hen gedaan heeft, maar daar blijft het dan ook bij. Maar als je bij jezelf blijft steken, dan blijf je erg ik-gericht. Je gaat niet het grotere perspectief zien dat Johannes voor ogen had. En je komt er niet toe om naar het Lam van God Zélf te kijken. De naam 'het Lam van God' heeft alles te maken met zijn volbrachte werk op Golgota. Toch is Hij onze dank en aanbidding niet alleen waard voor wat Hij gedaan heeft, maar eveneens voor wie Hij is. Je ziet niet alleen maar een 'wat', de oplossing van je zondeprobleem, je ziet een 'Wie', een Persoon.

De twee discipelen die bij Johannes de Doper stonden, zagen nu ook de Persoon Zelf – niet alleen maar zijn werk. Ze wilden Hem leren kennen, en ze volgden Hem ook (Joh. 1:37). De Heer Jezus richtte Zich tot hen met de vraag: 'Wat zoekt u?' Daarop antwoordden ze niet met zoiets als: wij zoeken de oplossing voor ons zondeprobleem. Ze zeiden: 'Waar houdt U verblijf?' Ze waren in Hem geïnteresseerd, ze wilden bij Hem zijn, ze wilden Hem leren kennen. Ze zagen niet alleen het werk dat Hij zou volbrengen, ze wilden Hemzélf zien.

De aanbidding van het Lam

In het boek Openbaring wordt meer dan twintig keer over het Lam (Gods) gesproken. Daar wordt niet het Gr. woord *amnos* gebruikt om over het Lam te spreken, maar het woord *arnion*. Dat woord doelt vooral op het lam als slachtdier. Toch zien we daar Christus niet meer in zijn vernedering, maar in zijn heerlijkheid. Hij wordt nog steeds gezien als het Lam, d.i. als geslacht geweest zijnde, als dragend de tekenen van zijn dood. Zo kon de Heer Jezus tegen Tomas zeggen dat hij zijn vinger in de wonden mocht steken (Joh. 20:26-27). Voor eeuwig en altijd blijft het Lam en zijn werk op Golgota zichtbaar, en het blijft het onderwerp van de aanbidding (Openb. 5). Het is opmerkelijk hoe vaak in dit boek verwezen wordt naar het kruis en het verlossingswerk (Openb. 1:5, 18; 5:12; 7:14; 11:8; 12:11; 13:8; 14:4; 15:3). Maar nu hangt het Lam niet meer aan het kruis en is het niet meer in het graf. Nu is Hij opgestaan en verhoogd en heeft Hij de allerhoogste naam. Hij is in het midden van de troon (Openb. 5:6; 7:17; 22:1,3). Het Lam is de grote Overwinnaar (Openb. 17:14).

In Openbaring 5 vinden we drie keer de aanbidding/lofprijs van het Lam (vs. 9-10, 12, 14). Er is telkens een uitbreiding van degenen die aanbidden en een verdieping van de aanbidding. Bij de eerste aanbidding zijn het de vier levende wezens en de oudsten die aanbidden. De tweede keer zijn er daarenboven ook nog de vele engelen die aanbidden. De derde keer aanbidt elk schepsel in de hemel en op de aarde en onder de aarde en op de zee en alles wat daarin is.

Ook de inhoud van de aanbidding verandert. De eerste keer ligt het accent nog op het werk dat het Lam verricht heeft: 'U bent geslacht en hebt [ons?, hen?]¹ voor God gekocht met uw bloed' – en op de gezegende gevolgen daarvan voor hen die gekocht zijn. Bij de tweede lofprijzing wordt gesproken over 'het Lam dat geslacht is', en gaat het verder over alles wat Hij waard is te ontvangen. De aandacht valt niet op hen die begenadigd zijn door het werk van het Lam, het gaat nu alleen maar om Hem. Toch wordt hier nog gesproken over 'het Lam *dat geslacht is*', wat zijn werk voor de aandacht stelt. Maar bij de derde lofprijzing valt ook dat weg. Nog afgezien van het volbrachte werk is het Lam Zelf waard te ontvangen 'de lof en de eer en de heerlijkheid en de macht tot in alle eeuwigheid'.

¹ De verschillende Bijbelvertalingen stemmen hier niet overeen. De NBG geeft hier het woordje 'hen' tussen haakjes, de NBV leest hier 'mensen', de St.-vert. heeft hier het woordje 'ons', de HV en de Darby-vertaling vullen niets in. Ook de Engelse vertalingen (bijv. KJV en NIV) stemmen hier niet overeen. Kennelijk komen ook de Griekse teksten niet overeen. Hoe het ook zij, de aandacht valt op het werk.

Oude Sporen 2008